МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА ФІЛОЛОГІЇ
Форма навчання: заочна
Кафедра: іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему:

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНГЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»

Виконала: студентка 2 курсу
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Катерина СІКОРА
(прізвище та ініціали)

Керівник: **к.пед.н., доцент Наталія ФАНЕНШТЕЛЬ**
(прізвище та ініціали)

Рецензент: _____
(прізвище та ініціали)

Хмельницький – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП

……...

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ……

1.1. Професійна іншомовна комунікативна компетентність вчителя початкових класів як науково-педагогічна проблема……

1.2. Концептуальні засади професійної іншомовної підготовки учителів початкових класів……

Висновки до 1 розділу……

РОЗДІЛ 2 ФОРМУВАННЯ СКЛАДНИКІВ ФАХОВОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНГЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»……

2.1. Робота над професійним вокабуляром студентів……..

2.2. Застосування діяльнісного підходу для розвитку навичок усного мовлення……

2.3. Організація самостійної роботи студентів……

Висновки до 2 розділу……

ВИСНОВКИ…….

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……..

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні тенденції руху до нової якості освіти та підготовки майбутніх вчителів на основі компетентнісного підходу потребують пошуку нових шляхів реалізації окресленої педагогічної моделі в усіх сферах професійної діяльності. Наразі основними напрямками підготовки майбутніх учителів є розробка та виконання вимог нових професійних стандартів на основі компетентнісного підходу, підвищення якості освітніх послуг, орієнтація на вимоги сучасної школи тощо. Саме освітній процес, як зазначено у Законі України «Про освіту», має спрямовуватися на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь, компетентностей та формування гармонійного розвитку особистості. Завдяки підготовленим фахівцям зі знанням іноземної мови забезпечується розвиток співробітництва та інтеграція України у міжнародний простір. З огляду на це, створення умов для вільного оволодіння іноземними мовами має бути покладено як вимога в основу модернізації освіти. Комунікація і спілкування в педагогіці – першооснова професійності, завдяки яким відбувається навчально-виховний процес, формування знань, навичок і вмінь, підготовка фахівців, становлення соціальної особистості. У процесі навчання іноземної мови важливу роль відіграє реалізація комунікативної мети як основного практичного засобу її засвоєння (М. Кенел, М. Свейн). Характерно, що при навчанні іноземної мови першочерговою вимогою є не накопичення знань, а оволодіння іншомовною мовленнєвою компетентністю (С.Ю. Ніколаєва та ін.).

Ступінь розробленості проблеми. Аналіз науково-педагогічних джерел показав, що значна частина з них має відношення до підвищення ефективності підготовки майбутнього вчителя іноземної мови (Т.В. Алексєєва, В.В. Баркасі, Н.Ф. Бориско, С.В. Будак, О.М. Т.М. Колодько,

Г.В. Мельниченко, С.Ю. Ніколаєва, Ю.І. Пасов, Т.К. Полонська, В.Г. Редько та ін.).

Об'єкт дослідження – професійна іншомовна підготовка молодших бакалаврів початкової освіти.

Предмет дослідження – методи формування іншомовної комунікативної компетентності студентів фахового педагогічного коледжу.

Мета дослідження – конструювання ефективної системи професійної іншомовної підготовки студентів фахового педагогічного коледжу в контексті вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

Відповідно до мети визначено такі **завдання дослідження**:

1. З'ясувати ступінь розробленості досліджуваної проблеми у науковій теорії і педагогічній практиці.

2. Дослідити концептуальні засади формування іншомовної комунікативної компетентності молодших бакалаврів початкової освіти.

3. Визначити шляхи формування іншомовної комунікативної компетентності студентів фахового педагогічного коледжу.

4. Виокремити й обґрунтувати ефективні методи формування складників іншомовної комунікативної компетентності молодших бакалаврів початкової освіти.

Методи дослідження. *Теоретичні:* порівняльний аналіз даних наукової літератури та нормативних документів; системно-структурний аналіз для з'ясування проблем, аргументації вимог і педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності студентів; аналіз і синтез для розробки моделі, визначення підходів, принципів, критеріїв, показників і рівнів професійної підготовки для формування фахової комунікативної компетентності студентів для систематизації й узагальнення.

Теоретичне значення дослідження.

Практичне значення дослідження.

База проведення дослідження. Дослідну роботу проведено на базі Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Апробація дослідження. Основні положення наукового дослідження були оприлюднені на ІІІ Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Сучасні проблеми філології та методології викладання в умовах євроінтеграції» (Хмельницький, 11 травня, 2023 р.).

Публікації. Основні положення й результати наукового дослідження викладені у статті «Формування професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічного фахового коледжу» та опубліковані у збірнику матеріалів ІІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні проблеми філології та методології викладання в умовах євроінтеграції» (Хмельницький, 11 травня, 2023 р.).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (00 найменування). Основний зміст дипломної роботи викладено на 00 сторінках.

РОЗДІЛ 1

1.1. Професійна іншомовна комунікативна компетентність вчителя початкових класів як науково-педагогічна проблема

Сьогодення ставить перед сучасною українською освітою нові виклики, завдання та цілі, яких потрібно досягти, аби виховати нове покоління соціально активних та прогресивних, креативних вчителів нової генерації. Професійна іншомовна комунікативна компетентність вчителя початкових класів є важливою науково-педагогічною проблемою, оскільки сучасний світ вимагає від освітянського співтовариства адаптації до глобальних змін і взаємодії на міжнародному рівні. Вивчення іноземних мов на ранніх стадіях освіти є важливою складовою розвитку дитини, а вчителі початкових класів грають ключову роль у формуванні цієї компетентності.

Чільне місце у дослідженнях сучасних науковців посідає зміна та реформація системи підготовки молодих, сучасних креативних вчителів початкових класів. Для розвитку молодого фахівця необхідно послідовно створити умови для зацікавлення студента, щоб він сам досягав поставлених цілей навчання. В результаті розвитку, постійних змін та удосконалення української освіти був створений новий освітній стандарт. Новий стандарт, що проголошує професійну свободу для вчительства, покладає на його плечі відповідальність. Ця відповідальність передбачає, добір методів навчання відповідно до освітніх потреб різних учнів і фокусування на розвитку компетентностей для життя, здатності працювати з інформаційно-комунікаційними технологіями та природно інтегрувати їх в освітній процес, а також налагоджувати комунікацію з батьками.

У новому стандарті є чітко прописані ключові компетентності, які повинні засвоїти здобувачі освіти. Після закінчення початкової школи учні володітимуть такою компетентністю, як здатність спілкуватись рідною та

іноземними мовами, в нашому випадку застосовуватимуть іншомовну комунікативну компетентність. [Державний стандарт] Оскільки, кожен нормативний акт в нашій державі ґрунтується на чомусь, то і наша освіта має певну базу. Цим ґрунтом в законодавстві держави Україна виступає закон «Про освіту», який врегульовує конституційні права кожної людини на освіту та визначає компетенцію державних органів у сфері освіти.[Закон України «Про освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text дата звернення 23.08.2023]

Професія учителя невідривно зв'язана із цілим спектром визначених компетентностей, серед яких чільне місце займає іншомовна комунікативна компетентність. Особливо для вчителя початкових класів, який у сензетивний період розвитку маленького громадянина, навчає його та дає базу із компетентностей у які входить і здатність спілкуватися іншою мовою.

Метою формування професійної іншомовної компетентності у студентів є забезпечення професійної підготовки фахівця в наявних умовах професійної підготовки і підвищення кваліфікації та його конкурентоспроможності в сучасних умовах. Проблему формування професійної іншомовної компетентності досліджували такі науковці, як-от: Т. В. Алексєєва, В. В. Баркасі, Н. Ф. Бориско, С. В. Будак, Т. М. Колодько, Г. В. Мельниченко, С. Ю. Ніколаєва, Ю. І. Пасов, Т. К. Полонська, В. Г. Редько та ін.

Досліджуючи наукову працю В. В. Баркасі, ми дійшли висновку, що проблема іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх вчителів. Вчителі повинні володіти високим рівнем мовної компетентності в тій іноземній мові, яку вони викладають.

Вчена опублікувала педагогічні умови, які спрямовані на більшу освіченість майбутніх вчителів та використання новітніх методів та засобів для підготовки. Науковиця продемонструвала визначення «професійна

компетентність вчителя», і охарактеризувала його як сукупність компонентів та форм, засобів, значущість кожного з компонентів. [Баркасі В.В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / В.В. Баркасі. – Одеса., 2004. – 21 с.]

Т.В. Алексєєва аналізувала труднощі у формуванні механізмів застосування іншомовної комунікативної компетентності, наголошуючи, що труднощі для вивчення нового матеріалу зумовлені лінгвістичними труднощами засвоєння мовного, граматичного матеріалу і недостатнім засвоєнням необхідних правил. Узагальнюючи питання, науковиця підкреслює необхідність оволодіння майбутнім бакалавром культурою професійного мовлення.[Алексєєва Т.В. Теоретико-методичні умови формування професійного усного мовлення іноземною мовою студентів вищих педагогічних навчальних закладів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Т.В. Алексєєва. – К., 2003. – 21 с]

У своїй дисертаційній роботі Т. М. Колодько обґрунтовує умови формування компетенції майбутніх бакалаврів у процесі підготовки на основі системного підходу для засвоєння іноземних мов.

У своїй роботі дослідниця зазначила, що вивчення науково-педагогічної літератури, нормативно-правових документів про вищу освіту в державі[Держ стандарт]. Нові тенденції підштовхують нас до ґрунтовнішого вивчення даного питання. Авторка визначає соціокультурну компетентність, як інтегративне утворення, що сприяє кращому вивченню іноземної мови студентами. Зазначає, що вміння, навички та організація спілкування відповідно до норм загальноприйнятих, також застосування мовних засобів ц різних ситуаціях.[Колодько Т.М. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих

педагогічних навчальних закладах : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Колодько Тетяна Миколаївна. – К., 2005. – 247 с]

У наш час популярність професії вчителя дедалі падає, оскільки є низька мотивація у сучасного студентського ком'юніті. Важливим чинником є те, що немає психологічної готовності до роботи у школі. Крім того, студент- бакалавр має оволодіти величезним масивом як педагогічних так і іншомовних компетентностей. Протягом навчання майбутній фахівець має оволодіти здатністю до рефлексії, аналізу, оцінки перш за все своєї, а потім чужої педагогічної діяльності. Також мають бути так звані «наскрізні» компетентності, щоб майбутній бакалавр, здобувши знання міг їх застосовувати під час своєї безпосередньої діяльності.

Сучасні тенденції розвитку іншомовної підготовки студентів – бакалаврів мотивують до постійного розвитку. Види та форми, які використовуватимуть майбутні освітяни для досягання ключової іншомовної компетентності, прописаної в державному стандарті базової середньої освіти.

При поглибленому ознайомленні з роботами вітчизняних та зарубіжних науковців із проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови, ми з'ясували, що переважна частина праць стосується визначення понять «іншомовна комунікативна компетентність», «професійна компетентність», визначення змісту та структури іншомовної комунікативної компетентності або загальних питань професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Сучасні дослідники приділяють увагу концептуальним засадам іншомовної професійної компетентності, зокрема вчителів іноземної мови. В сучасній освіті є декілька підходів до пояснення понять «компетенція» та «компетентність» можна прослідкувати певну дуалістичність думок науковців сьогодення.

Компетентність (лат. competentia, від compete – взаємно прагну; відповідаю, підходжу) – добра обізнаність і чому-небудь, знання, досвід; знання і досвід у тій чи іншій галузі; поінформованість, обізнаність, авторитетність.[Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт. – К. : Довіра,2000. 136 с. – С . 87]

Компетенція – коло повноважень, наданих законом, статутом або іншим актом конкретному органу або посадовій особі, знання і досвід у певній галузі.[Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт. – К. : Довіра,2000. 136 с. – С . 87]

Саме поняття іншомовної комунікативної компетентності має декілька тлумачень, в сучасній науково – педагогічній літературі. Поняття «іншомовний» характеризує те, що стосується іноземної мови. Отже, співвідносячи такі поняття: «компетентність», «іншомовна» та «іншомовна компетентність» може бути охарактеризовано, як володіння іншою мовою.[Нечипорук О.В. Іншомовна компетентність як передумова професійного розвитку педагога]

С. Ю. Ніколаєва досліджувала сучасні тенденції формування іншомовної комунікативної компетентності у здобувачів освіти в закладі загальної середньої освіти. Також науковиця дала визначення терміну компетентність: «Набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається із знань, навичок, умінь, досвіду, цінностей, ставлення тощо, які можуть комплексно реалізовуватися на практиці». Вона представила ступеневу підготовку викладача та вчителя іноземної мови в закладах освіти. [Ніколаєва С.Ю. Ступенева підготовка вчителя/викладача іноземної мови в університеті / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 1999. – №2. – С. 3 – 8.]

Аналіз поглядів вчених дає нам змогу зрозуміти, що вони активно цікавились проблемою формування іншомовної комунікативної компетентності у підготовці вчителя початкових класів. Досліджуючи цю

тему, ми виявили проблеми із формуванням іншомовної компетентності; також звернули увагу на недостатню розробленість професіоналізацію практичних завдань задля правильного формування компетентності. Також було знайдено аргументованого розв'язку проблеми із формуванням комунікативних вмінь майбутніх вчителів.

Хочемо зазначити, що комунікативну компетентність майбутніх учителів початкової школи пояснюємо як здатність використовувати ефективну комунікативну взаємодію з метою вирішення професійних завдань під час уроків в школі. Поняття «формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи» розуміємо як цілеспрямований процес вироблення та засвоєння цінностей, теоретичних знань, вироблення комунікативних умінь і навичок, набуття позитивного комунікативного досвіду в процесі систематичного вирішення комунікативних завдань під час педагогічної практики та аудиторних занять. Визначенням повністю сформованої комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі навчання визначаємо як системне утворення, що поєднує особистісні якості, культуру спілкування, здатність до реалізації комунікативної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу (учнями, їхніми батьками, колегами).[ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ - Кипиченко Н.С]

Отже, досліджуючи іншомовну комунікативну компетентність ми маємо розповісти про її структуру, а саме з яких компонентів вона складається в єдиний працюючий механізм.

Таблиця 1.1. Основні складові іншомовної комунікативної компетентності

Основні складові іншомовної комунікативної компетентності

Прагматична компетентність	Соціолінгвістична компетентність	Лінгвістична компетентність складові якої є лексичні, граматичні, семантичні, фонологічні, орфографічні, та орфоепічні компетентності.

Іншомовна лексична компетентність є ключовою для формування комунікативної компетентності.[В.В. Панченко Формування англомовної лексичної компетентності студентів мовних педагогічних вищих навчальних закладів. – 2016р.] Розв'язання цієї проблеми вимагає комплексного підходу та співпраці між освітніми установами, педагогами, іноземними мовами та методистами. Постійне вдосконалення методик і підвищення кваліфікації вчителів є ключовим елементом успішного формування іншомовної комунікативної компетентності у початковій освіті.

1.2. Концептуальні засади професійної іншомовної підготовки учителів початкових класів

Під поняттям «концептуальні засади» науковці розуміють щось основоположне, фундаментальне КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ- Олексій Дніпров]

Сучасна підготовка фахівців у будь-якій сфері здійснюється на новій концептуальній основі в межах компетентнісного, діяльнісного та особистісно-орієнтовного підходів. Однією з основних характеристик компетентністного підходу є орієнтація на формування компетентностей, важливою серед яких є комунікативна. Від рівня сформованості комунікативної компетентності залежить наскільки успішно студент або фахівець зможуть взаємодіяти у своєму суспільстві, а успіх комунікації залежить від сформованості у співрозмовників мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей [Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. *Іноземні мови в навчальних закладах*. Педагогічна преса, 2003. с. 21].

У сучасній компетентністній освіті чільне місце належить організації навчання на основі контексту, у якому студент виявляє свою обізнаність. Базується цей важливий процес на функціональних, життєвих ситуаціях, навчальних завданнях які, як вважає Н. Бібік, «передбачають способи діяльності залежно від предметної специфіки; за умов ситуацій, у яких учні або студенти набувають досвіду вирішення практичних проблем і мотивованого ставлення до процесу й результату пізнання» [Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в освіті].

Результатом впровадження ефективних завдань, педагогічних технологій, зміни форм та методів навчання стане підвищення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Важливо зазначити, що стосовно засвоєння компетентностей науковці виділяють різні рівні її засвоєння, наприклад, мінімальний, просунутий, високий. Досягнення певного рівня засвоєння компетентностей вказує на те, які знання та навички здобув майбутній фахівець.

Іншомовне освітнє спілкування введено в науково-педагогічну літературу, як засіб застосування для міжособистісної комунікації. Та є одним із ефективних способів засвоєння майбутніми бакалаврами іншомовної компетентності. Спрямовується на пояснення навчальних задач, щоб студент вільно оволодів освітньою програмою, затвердженою в закладі вищої освіти.

Науковиця Й.Е. Сімеонова розглянула, що іншомовне навчальне спілкування є як стала, планомірна діяльність, створюючи яку за параметрами ненавчального спілкування буде стимулювати вільне володіння англійською мовою.[Сердюков П.И. Теоретические основы обучения иностранным языкам в языковом вузе с применением информационных технологий : дис. д-ра пед. наук : 13.00.02 / П.И. Сердюков. – К., 1997. – 349с.] Роблячи порівняння з реальною іншомовною комунікацією, що базується на концептуальних засадах, освітнє спілкування задається такими параметрами:

- Діяльнісний характер мовленнєвої поведінки
- Предметність комунікації
- Змодельованих ситуацій
- Мовленнєвих засобів[Вайсбурд М.Л. Использование учебно-речевых ситуаций при обучении устной речи на иностранном языке: Учебное пособие для проведения спецкурса по обучению иноязычному общению в системе повышения квалификации учителей / М.Л. Вайсбурд. - Обнинск: ―Титул‖. - 2001. – 128с.]

Наслідками такого навчального спілкування ми можемо зробити такі висновки, як кожен студент-бакалавр в межах своєї навчальної програми засвоять певну систему компетентностей для застосування і в подальшому навчанні так і в своїй майбутній професійній діяльності.

Таблиця 1.2 Складові іншомовного спілкування

Складові іншомовного спілкування					
ловленнєві ички- Ця адова включає себе вміння вильно ловлювати і думки та ідеї, увати матично вірні ення, ористовувати ловідну сику та зеологію.	2.Слуханн я- Здатність слухати іншого співрозмов ника є важливою для розуміння контексту розмови, отримання інформації та реагування на неї.	3.Читання- Читання в іноземній мові включає в себе здатність розуміти письмовий текст, визначати головну думку, виділяти ключові ідеї та отримувати інформацію з тексту.	4.Письмо- Вміння висловлюв ати свої думки письмово є необхідни м для письмової комунікаці ї. Це може включати в себе написання листів, есе, звітів, а також електронн их повідомле нь.	5.Лінгвісти ч. Компете- Нтність Це включає в себе розуміння граматични х структур, синтаксису, вживання відповідних лексичних одиниць та вимови.	6.Соціокуль- турна компетент. Ця складова передбачає розуміння культурних нюансів, норм та вартостей, які можуть впливати на сприйняття мови.

Відтак, навчальне спілкування в процесі здобування бакалаврського рівня студентами можуть буми імітуючими, симулятивними та

автентичними.[Елухина Н.В. Устное общение на уроке. Средства и приемы его организации / Н. В. Елухина // Иностр. яз. в шк. – 1995 – № 2. – С. 4–7.]

В контексті досліджуваної проблеми для симулятивного спілкування, яке потрібно чітко спрямовувати на усвідомлення та практики в умовах закладу вищої освіти. Майбутній бакалавр має навчитись логічно правильно та дотримуючись послідовності організовувати іншомовне спілкування ґрунтуючи свою діяльність на засадах компетенцій.

Результатом впровадження ефективних завдань, педагогічних технологій, зміни форм та методів навчання стане підвищення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Важливо зазначити, що стосовно засвоєння компетентностей науковці виділяють різні рівні її засвоєння, наприклад, мінімальний, просунутий, високий. Досягнення певного рівня засвоєння компетентностей вказує на те, які знання та навички здобув майбутній фахівець. При поглибленому ознайомленні з роботами вітчизняних та зарубіжних науковців із проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови, ми з'ясували, що переважна частина праць стосується визначення понять «іншомовна комунікативна компетентність», «професійна компетентність», визначення змісту та структури іншомовної комунікативної компетентності або загальних питань професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.[Сікора К., Фаненштель Н. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖ. м. Хмельницький. Хмельницький, 2023.]

Аналізуючи імітуюче навчальне спілкування яке в своїй роботі передбачає сформованість у майбутнього вчителя іноземної мови в систем сучасної освіти. Уміння навчати учнів відтворювати мовлення, тобто їх репродукувати із дотриманням логіки та норм. Коли студенти застосовують

імітуюче спілкування, то вони здобувають практичні навички для подальшої успішної роботи. Під час виконання бакалаврами ролей персонажів із поданих текстів ключовим чином дозволяє удосконалити уміння. Наповненням даного спілкування є те, що можна застосовувати різні джерела до прикладу автентичні аудіо засоби різні навчальні відео-матеріали. Виконання різнопланових завдань в тому числі і спеціальних дидактичних ігор розроблених провідними навчальними закладами англомовних країн.

Підбиваючи підсумки ми дійшли до такої думки, що в контексті досліджуваної нами теми поняття «спілкування», «концептуальні засади» та «концепція» у досліджуваних нами випадках не має суттєвих розбіжностей та переважно вони є синонімами. Хоча ми приєднуємося, що концептуальні засади це широке поняття, з якого випливають інші складові. Особливо підкреслимо, щоб протягом усього освітнього довготривалого процесу фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи. Головне повинно правильно засвоїтися комунікативна компетентність, яка містить в собі багато характрестик.[Кравченко И.П. Развитие коммуникативности студентов – будущих преподавателей иностранного языка в процессе профессиональной подготовки в вузе : дисс. канд. пед. наук : 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / Кравченко Ирина Петровна. – Калининград, 2004. – 159 с]

Засади концептуальні також ґрунтуються на повноцінній реалізації компетентністного підходу. Коли студент – бакалавр володіє певними системами для застосування у педагогічній діяльності знань, які набула протягом усього процесу навчання в закладі вищої освіти. Отож компетентнісний підхід на якому базується практичне застосування вмінь для того щоб при практичному застосуванні, дотримуватись методів та форм необхідних для формування іншомовної комунікативної компетентності.

Модернова компетентністна парадигма передбачала повний перехід до навчання, яке базується на системі ключових компетентностей, які вчитель має розвивати у власних учнях, задля виконання поставлених новим державним стандартом базової середньої освіти. Міркуючи над тим, що ключова компетентність – це цілий широкий спектр зібраних знань умінь та навичок, які формуються за допомогою вже засвоєних практичних, теоретичних, соціокультурних навичок.

Викладене вище дає підстави стверджувати, що важливе значення для формування іншомовної комунікативної компетентності вчителя англійської мови в початковій школі відіграє не тільки освоєння здобувачами освіти базових компетентностей, що потрібні для ефективної іншомовної комунікації, але й усвідомлена комунікативно-компетентна позиція студентів, що сприяє їхньому подальшому професійному розвитку та самовдосконаленню.

Висновки до І розділу

Вивчення іноземної мови розширює можливості студентів та підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці. Зазначено, що в сучасному глобальному світі володіння іноземною мовою є ключовою компетенцією для майбутніх учителів.

Досліджуючи питання іншомовної комунікативної компетентності вчителя початкових класів. Ми зрозуміли, що нові мейнстріми в освіті України диктують сучасні правила, цілі та завдання, які поставили. Після прийняття Кабінетом Міністрів нового державного стандарту середньої базової освіти, визначив ключові компетентності, які вчитель має розвинути в учнях.

Науковці в Україні приділяють багато уваги для осучаснення системи підготовки молодих фахівців в освіті, які потужно рухатимуть країну вперед.

Аналіз різних методів і підходів до викладання іноземних мов показав, що поєднання інтерактивних методів, використання сучасних технологій і практичних завдань сприяє ефективній інтеграції мовного матеріалу в професійний компетнтності.

Зазначили, що мовна компетентність студентів є важливим аспектом їхньої професійної підготовки. Здатність ефективно спілкуватися іноземною мовою в контексті викладання сприяє успішній комунікації зі студентами та колегами. Застосування інновацій у викладанні іноземних мов:

Підкреслюється важливість використання інноваційних методів та інструментів у процесі викладання іноземних мов. Впровадження сучасних підходів, сприяє підвищенню зацікавленості та мотивації студентів.

Визначено, що професійна іншомовна підготовка - це процес, який вимагає постійного самовдосконалення. Сучасний викладач має бути готовим до постійного оновлення своїх знань та навичок, спрямованих на вдосконалення викладання іноземної мови.

Треба підкреслити задля розвитку майбутнього учителя потрібно умови, які відповідають сучасним викликам. Проаналізувавши новий державний стандарт в якому прописана більша свобода вчителя, окрім того збільшили відповідальність. Задля розвитку майбутнього вчителя необхідно удосконалювати підходи, засоби, методи, форми. Постає питання навчання майбутнього бакалавра початкової освіти всебічно розвинутого молодого, креативного вчителя. Який формуватиме в школярів компетентності для подальшого успішного життя та розвитку нашої держави.

Концептуальні засади для формування іншомовної комунікативної компетентності є складовими розвитку майбутніх бакалаврів. Сучасний світ мотивує вчителів постійно підвищувати свою кваліфікацію.

Отже, протягом дослідження ми дійшли висновку, що концептуальні засади сучасної підготовки майбутніх бакалаврів початкової освіти відіграють ключову роль. Продемонстрував важливість іноземної мови в контексті підготовки вчителя та наголошує на необхідності вдосконалення методів і підходів до викладання, зокрема шляхом впровадження інновацій та акценту на практичній спрямованості.

2.1. Робота над професійним вокабуляром студентів

Основоположним в розвитку майбутнього бакалавра є його вокабуляр. Вивчення нових слів є невід'ємним процесом успішності навчання студента. Як показують дослідження науковців для успішного засвоєння слів з іноземної мови потрібно вивчення лексики.

Знання лексики є важливим елементом у вивченні другої мови іноземної мови, зокрема, англійської оволодіння нею. Вивчаючи нові слова, студенти можуть покращити свої навички аудіювання, говоріння, читання та письма, а також покращити розуміння тата покращити розуміння. Студент може збільшити словниковий запас формально на занятті в класі та неформально через спілкування з іншими людьми та через позакласні заходи.

Засвоєння лексичної складової іншомовного спілкування визначали головним компонентом освоєння мови. Попри загальне визнання пріоритетності вивчення мови, лексична компетентність викликає труднощі в тих, хто вивчає мову, а іншого у викладачів які мають правильно подати матеріал. Однак на практиці існує необхідність постійного пошуку нових можливостей для підвищення ефективності викладання англійської мови.[Панченко В. Формування англомовної лексичної компетентності студентів мовних педагогічних вищих навчальних закладів. *Педагогіка*. 2016. Вип. 50(103). С. 1–7.]

Обізнаність з лексичним складом мови є ключовою основою для формування і реалізації низки компетентностей, які комплексно становлять базову комунікативну компетентність.

Так, наприклад, Ю. Федоренко виокремлює такі основні складники комунікативної компетентності, як-от:

1.мовну (лексичні, граматичні, фонетичні, орфографічні знання);

2) мовленнєву (охоплює вміння аудіювання, читання, письма та мовленнєві вміння);

3) лексичну (знання лексики і мовленнєві лексичні навички);

4) граматичну (знання граматики і мовленнєві граматичні навички);

5) фонетичну (фонетичні знання, мовленнєво-слухо-вимовні навички);

6) соціокультурну (стосується країнознавства та лінгвокраїнознавства);

7) компетенцію, що стосується процесу говоріння [Федоренко Ю. Комунікативна компетенція як найважливіший компонент успішного спілкування. *Рідна школа*. 2002. № 1(864). С. 63–65.].

Аналізуючи кожен з цих компонентів засвідчує очевидну неможливість реалізації кожного з цих компонентів без вивчення лексики на середньому чи достатньому рівнях і послуговування нею в різних ситуаціях так і в граматичному, фонетичному, соціокультурному аспектах. етодичних розробок з цієї проблематики. Сформованість лексичної компетенції, як і комунікативної компетентності вчителя початкової школи, є одним із ключових показників його професійної компетентності. Перспективним напрямком подальшого опрацювання порушеної проблеми вважаємо пошук ефективних методів і прийомів, а також розробки відповідної системи роботи щодо формування готовності майбутніх учителів початкової школи до педагогічної діяльності [Лариса Наконечна. Основи формування лексичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи задля формування професійної діяльності в умовах діалектного середовища. *Гірська школа українських карпат*. 2019. № 21. С. 65–71.]

У дослідженнях з навчання лексики знання про лексику можна розділити на внутрішні знання та зовнішні знання, включаючи визначення або концептуальне значення, граматику, конотації, прагматичні правила та

соціокультурне повідомлення, яке воно несе. Словниковий запас - це не лише окремі слова, але й "шматки", такі як фразеологізми та ідіоми. Таким чином, інтегроване навчання лексики включає в собі такі частини як:

- Граматика (граматику для нової лексики потрібно вчити, якщо вона не охоплюється загальними граматичними правилами. Англійське слово може мати непередбачувану зміну форми в певних граматичних контекстах або специфічний спосіб поєднання з іншими словами в реченнях.)
- Вимова та правопис (Стандартна вимова та правильне написання є невід'ємними частинами викладання та вивчення лексики. Студенти коледжу повинні знати, як слово звучить і як виглядає. Під час викладання лексики, викладачі повинні звертати увагу студентів на вимову і написання разом, а також пояснювати взаємозв'язок між ними.)
- Словотворення (Словникові одиниці, як однослівні, так і багатослівні, часто можна розбити на складові частини, і те, як
- як ці частини складаються разом - це ще одна корисна інформація, яку варто викладати.)[Brown H.D. (2002). Principles of Language Learning and Teaching. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.]

Викладання лексики - одна з найбільш обговорюваних частин викладання англійської мови як іноземної. Коли відбувається процес викладання та навчання, перед викладачами постають проблеми. У них виникають проблеми з тим, як навчати студентів, щоб досягти задовільних результатів. Викладач повинен підготуватися і знайти відповідні методики, які будуть застосовуватися до учнів. Хороший вчитель повинен підготувати себе за допомогою різноманітних і сучасних методик. Вчителі мають мати достатній формі володіти матеріалом так, щоб його розуміли

студенти і щоб вони були зацікавлені зробити їх зацікавленими та щасливими в процесі викладання та навчання в класі. Вони також повинні враховувати, що викладання англійської мови для молодих учнів відрізняється від викладання англійської для дорослих. Вчителі мають знати вікові особливості своїх учнів. Вони також повинні підготувати хороші методики і відповідні матеріали для того, щоб досягти мети викладання мови, тобто оволодіння.

Зазвичай, існує декілька методик, що стосуються викладання лексики. Однак, є кілька моментів, про які слід пам'ятати кілька речей, про які повинні пам'ятати більшість викладачів англійської мови, якщо вони хочуть представити новий лексику або лексичні одиниці своїм учням. Це означає, що вчителі англійської мови хочуть, щоб щоб учні запам'ятали нову лексику. Потім її потрібно вивчити, потренуватися і повторити, щоб запобігти її забуванню. Методи, які використовують вчителі, залежать від деяких факторів, таких як таких як зміст матеріалу, наявність часу та його цінність для учнів [Takač, V. P., & Singleton, D. (Eds.).(2008). Vocabulary learning strategies and foreign language acquisition.Canada: Multilingual Matters Ltd.] Це означає, що вчителі мають певні причини використовувати певні методи для презентації лексики. Під час презентації однієї запланованої лексичної одиниці вчитель, як правило, комбінує декілька технік, замість того, щоб використовувати одну єдину техніку.

Таблиця 2.1

Використання об'єктів
1. Використання цього методу включає в себе використання реалій, наочних посібників та демонстрації.

2.Малюнки - об'єкти на них можуть бути намальовані на дошці або надруковані на флеш-картках. Останні можна використовувати знову і знову в різних контекстах, якщо вони на окремих картках та заламіновані.
3. Використання фотографій та ілюстрацій - Картинки пов'язують попередні знання учнів з новою історією, і в процесі допомагають їм вивчити нові слова. Існує безліч словників, які можна ввести за допомогою ілюстрацій або картинок. Вони є чудовим засобом для того, щоб зробити значення невідомих слів зрозумілим.
4. Контрастність - деякі слова легко пояснити учням, наприклад, через протиставлення його протилежному значенню,
5. Перерахування - це колекція елементів, яка є повним, упорядкованим переліком усіх елементів у цій колекції.
6.Переклад - незважаючи на те, що переклад не створює в учнів потреби чи мотивації замислюватися над значення слова є важливим компонентом для опанування лексики.

Стратегії для успішного освоєння лексики є такими. На додаток до вищезгаданих методів, існують також стратегії вивчення лексики, які вчителі можуть взяти до уваги можуть взяти до уваги вчителі. Вони можуть навчити своїх учнів використовувати ці стратегії.[McCarthy, M. J. (1988). Some vocabulary patterns in conversation. In R. A. Carter and M. J.]

Перша стратегія – це вгадування значення з контексту; вона каже, що контекст достатньо багатий, щоб дати адекватні підказки, щоб здогадатися про значення слова.

Друга стратегія - мнемонічні прийоми: вона пропонує техніку ключових слів. Коли учень бачить або чує цільове слово, він нагадує про ключове слово.

Третя стратегія - це словникові зошити; вона пропонує допомогу в запам'ятовуванні під час самостійному навчанні за допомогою заведення словникових зошитів.

На основі технік, які використовуються для презентації нової лексики та вивчення лексики, експерти пропонують ще багато інших стратегій вивчення лексики, експерти пропонують багато інших методів, які, як стверджується, допомагають студентам вивчати лексику студентам легше вивчати лексику. Дослідники вважають, що найкращий спосіб викладання лексики - це навчання в багатому контексті. Нарешті, вчителі можуть заохочувати учнів вести словниковий зошит, тому що значна частина їхнього словникового запасу залежить від того, наскільки

розширення словникового запасу в кінцевому підсумку залежить від учня. У класі можуть бути учні, які успішно вивчають мову, можуть поділитися своїми методами ведення зошита. Студенти, які потребують допомоги., вони можуть продемонструвати, як створити організованим таким чином, щоб полегшити багаторазовий пошук потрібних слів. Якщо зошит не оформлений належним чином, то учні з меншою ймовірністю будуть практикувати слова, що не відповідає меті ведення зошита в першу чергу. Крім того, під час презентації однієї запланованої лексичної одиниці вчитель, як правило, поєднує кілька прийомів, замість того, щоб використовуватибільше, ніж один прийом, замість того, щоб використовувати один-єдиний прийом. Викладачам пропонується урізноманітнити презентацію запланованої лексики, наскільки це можливо [Pinter, A. (2006). Teaching young language learners. Oxford: Oxford University Press.]

Робота над професійною лексикою студентів є важливою складовою їхнього успіху як у навчанні, так і в майбутній професійній кар'єрі. Використання різних методів і стратегій допомагає створити ефективне навчальне середовище для розвитку мовних навичок і засвоєння специфічної професійної термінології.

Регулярне читання, письмо, обговорення конкретних ситуацій, рольові ігри та інші інтерактивні методи не лише сприяють розширенню словникового запасу студентів, але й дозволяють їм опанувати аспекти мовленнєвого процесу в реальному професійному середовищі.

Створення глосаріїв, використання онлайн-ресурсів та мовних тренажерів допомагає студентам самостійно вивчати та систематизувати свої знання. Важливо також практикувати використання нових слів у різних контекстах, що сприяє їх поглибленому вивченню та засвоєнню.

Загалом, інтеграція вивчення професійної лексики в навчальний процес допомагає студентам не лише ефективно взаємодіяти з фаховою літературою та колегами, але й готує їх до успішного професійного розвитку та викликів, з якими вони зіткнуться в майбутньому професійному житті.

2.2. Застосування діяльнісного підходу для розвитку навичок усного мовлення

Діяльнісний підхід є ефективним методом для розвитку навичок усного мовлення, оскільки акцентується на реальних комунікативних ситуаціях та завданнях, які студенти можуть зустрічати в реальному житті.

Сучасна методика пов'язує комунікативно-діяльнісний підхід з творчою діяльністю учнів. Це означає, що на заняттях з мови і літератури студенти-іноземці самі створюють оригінальні усні або письмові твори.

Українські методисти О. Бистрова, Т. Голобородько, С. Корсаков, Т. Кудрявцева та ін. підкреслюють, що мета навчання граматиці полягає у вирішенні комунікативних завдань, яку забезпечує функціональнокомунікативна модель викладання. Для вироблення методики навчання іноземних студентів важлива думка українських вчених про те, що всі типи мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, письмо і сприйняття) повинні реалізовуватися через свідомо-практичний принцип вивчення мови, який передбачає оперування мовою не тільки в навчальних, але і в реальних життєвих ситуаціях. Таким чином, саме на заняттях з вивчення і мови у студентів здійснюється формування таких базових компетенцій, як загальнокультурної, інформаційної, комунікативної. Аналіз різних точок зору на комунікативно-діяльнісний підхід в історії методичної думки показує, що ця проблема завжди цікавила вчених. Методисти неодноразово підкреслювали важливість, значимість і продуктивність комунікативно-діяльнісного підходу для розвитку мовлення учнів на заняттях з мови та літератури. Перспективи нашого дослідження ми бачимо у вивченні застосування комунікативно - діяльнісного підходу в рамках вивчення іноземними студентами конкретних тем навчальних філологічних дисциплін.[Крижановський С. КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ. *Вісник ЛНУ імені Тараса. Шевченка*. 2020. С. 229–231.]

Основна суть методів формування комунікативної компетентності полягає в тому, що вони спрямовані не на відтворення і складання синтаксичних конструкцій за зразком чи виконання традиційних мовленнєвих завдань

(репродуктивних, творчих), а на породження мовлення для вираження особистих думок і почуттів в умовах живого спілкування. Мета застосування методів цієї групи – навчити учнів ефективно спілкуватися. Переваги комунікативних методів у практиці мовної освіти в тому, що вони орієнтовані на одночасний розвиток основних навчально-предметних навичок (усного і писемного мовлення, читання, аудіювання, граматичних, інтонаційних та інших) у процесі дидактичного спілкування. При цьому мовний матеріал подається в контексті реальної, емоційно-забарвленої ситуації, яка сприяє швидкому й міцному запам’ятовуванню тематичних відомостей з мови. Для реалізації цих методів характерна співпраця суб’єктів навчання – робота в парах, групах.

Таблиця 2.2 Закономірності

- залежність розвитку вмінь ефективного спілкування від взаємозв'язку вироблення комунікативної компетентності й вивчення природи мовних одиниць
- залежність комунікативного розвитку учнів від їхнього рівня володіння різними мовленнєвими жанрами
- залежність розвитку вмінь ефективного спілкування від знання мовленнєвого етикету й толерантної поведінки в спілкуванні
- залежність навичок ефективного спілкування від умінь як сприймати й розуміти висловлювання, так і виражати власні думки та почуття (спілкування – взаємодія між людьми)
- залежність вироблення комунікативних умінь не лише від рівня мовленнєвого розвитку, а й від доцільного володіння невербальними засобами спілкування;

- залежність розвитку вмінь спілкування від наявності в учня-мовця комунікативної мотивації й комунікативної позиції, у якій виявляється рівень його авторитетності;
- залежність вироблення комунікативної компетентності від виконання дій комунікативного характеру
- залежність вільного комунікативно виправданого володіння мовою від навчальної роботи над монологічними і діалогічними, усними і письмовими текстами;
- залежність вироблення навичок ефективного спілкування від комунікативної грамотності учня, тобто сукупності комунікативних знань, навичок, умінь – знань норм і традицій спілкування та застосування цих знань на практиці, умінь слухати співрозмовника, обмінюватися репліками
- залежність ефективності комунікативно спрямованих методів від створення в навчальному процесі позитивної атмосфери спілкування

З урахуванням наведених закономірностей можна виділити основні загальні принципи, що визначають специфіку методів формування комунікативної компетентності учнів у процесі навчання мови.[. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Бацевич Ф. С. – К. : Академія, 2004. – 342 с.]

Для застосування діяльнісного підходу можна виділити такі принципи, як:

− принцип діалогічності, що випливає з самої суті висловлювання, комунікативного акту (за М. Бахтіним, яким би висловлювання не було

монологічним, воно все одно наповнене діалогічними обертонами дотримання цього принципу дає змогу природно організувати мовленнєво-мислительну діяльність учнів, забезпечує збереження й розвиток індивідуальної культури особистості, сприяє міжособистісній комунікації;

-принцип комунікативно-діяльнісного підходу – оволодіння мовою як діяльністю, що передбачає динамічний підхід до мови, навчання спілкуванню з урахуванням його функцій – інформаційної, регулятивної, пізнавальної, ціннісної та ін.; пов'язаний з формуванням комунікативної грамотності учнів, використанням органічної для дитини комунікативної стратегії і тактики та створенням комунікативної мотивації на основі позитивних емоцій, критичного мислення, вольового чинника, шляхом використання інтеракцій;

- − принцип ситуативної спрямованості формування комунікативних умінь, оскільки зміст, мовні особливості, композиційна структура висловлювання визначаються специфікою ситуації спілкування;

-принцип етикетності, дотримання якого потребує створення ввічливої атмосфери спілкування в навчальному процесі, володіння мовленнєвим етикетом у реалізації комунікативних стратегій і тактик.

- принцип співпраці, що передбачає спільне оперування учнями інформацією, взаємний обмін думками, почуттями в процесі навчання комунікації.

Дотримання вище перелічених принципів в організації навчання іноземної мови допоможе убезпечити від конфліктності в спілкуванні, сприятиме вибору прийнятних для конкретної ситуації мовленнєвих жанрів, мовних засобів, здатних виразити логічно й послідовно майбутнього бакалавра.[Кучерук О. А. МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ

КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ДИДАКТИЧНОГО ДИСКУРСУ. *Педагогічні науки*. 2010. С. 77–81.]

Сутність принципу діяльнісного підходу до навчання (Learning by Doing) можна схарактеризувати як цілісне навчання з активним вихованцем, в 83 процесі навчання викладачі і студенти знаходяться у взаємно збалансованому співвідношенні. Студент розглядається як важливий фактор в процесі навчання, який докорінно змінює роль педагога, який стає партнером, наставником, помічником і сприяє його навчанню. Загалом, під терміном «діяльність» розуміємо таке навчання, в якому реципієнти мають широкі можливості та почуття викладу власного бачення, приймають активну участь в процесі навчання, отримують нові знання за допомогою своєї власної діяльності для вирішення завдань в ситуації, які наближаються до ситуацій в позаурочній реальності. Йдеться про використанням студентами іноземної мови в реальних ситуаціях.

Як зазначав Я. А. Коменський: «Людська природа радіє практичній стороні речей, і тому навряд чи можна запобігти руху й активності, і майже зв’язати його. Тому діти навряд чи можуть побачити, що робить їх різними, вони хочуть також зробити те ж саме»[Ян Амос Коменський – основоположник нової прогресивної педагогічної системи, великий гуманіст і мислитель. URL : http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/]

Тобто, діяльнісний підхід – це трудомісткий процес вивчення іноземної мови, хоча розглядається з певною часткою критики. Незважаючи на всі позитивні сторони цієї концепції, необхідно пам’ятати про небезпеку потрапляння в однобічність та крайнощі. Для того, щоб уникнути недоліків під час використання діяльнісного підходу в процесі вивчення іноземної мови, принцип діяльнісного підходу має залишатися послідовним і цілеспрямованим. Іншими словами, діяльнісний підхід є підготовкою до самостійного вирішення завдань. Таким чином,

враховуючи висновки сучасних науковців, дослідження розвитку особистості в процесі навчання і виховання, основою педагогічного процесу є діяльнісний підхід, який своїм результатом формує пошукову активність вихованців. Цей метод навчання є одним із провідних у сучасній вищій школі. Його застосування забезпечує можливості щодо вироблення в студентів необхідних пізнавальних вмінь, компетенцій саморозвитку та самовиховання. Діяльнісний підхід дозволяє молодим людям глибоко поринути у таємниці навчального предмету, оволодіти методами його пізнання та різними способами розв'язування завдань щодо організації роботи у групі із запровадження діяльнісного методу навчання.

З точки зору методики викладання іноземної мови виділяють щонайменше три етапи заняття, що базуються на діяльнісному підході: початковий етап або планування; етап опрацювання або виконання; етап аналізу, оцінювання та систематизації.[. Leonardo-Projekt Handlungsorientierter Unterricht: Didaktisches Konzept Baustein 1: Haus DaF im Beruf. S. 197–234 URL: https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/daf_baustein1.pdf]

В процесі реалізації першого етапу планування студенти знайомляться з темою, проблемою чи ситуацією. Разом із викладачем вони визначають, якими знаннями з цієї теми вони володіють і яка інформація є ще необхідною для опрацювання та вирішення завдання. Студенти планують дії та формулюють цілі.

Лексичний матеріал, що завчасно розроблений викладачем у формі основного словника чи базових виразів з певної теми, має бути опрацьований та представленим у вигляді роздаткового матеріалу.

Етап опрацювання характеризується тим, що студенти в окремих командах знаходять рішення проблеми. Вони шукають, перевіряють та збирають інформацію. Одночасно студенти готують презентацію на іноземній мові.

В цій фазі вихованці працюють з мовними засобами завдяки яким вони досягнуть цілей.

На етапі аналізу вихованці презентують іноземною мовою всю здобуту інформацію. Крім того, відбувається розподіл результатів і порівняння поставлених цілей з першого етапу. Етап контролю – це результат роботи, знайдені відповіді, дискусії та можливість обґрунтувати дослідження кожної команди. Після першого етапу роботи – ознайомлення з ідіоматичними технічними виразами, студентам пропонується наступний вид роботи. Вони бачать на екрані лише картинку, але без надписів. Їхнє завдання полягає у тому, щоб згадати лексичні вирази. Потім пропонується третій вид роботи – переклад цих ідіом.

Отже, процес реалізації діяльнісного підходу вимагає застосування простих видів діяльності, згодом студентам рекомендується аналізувати під час робочого процесу свої здобутки, досягнення та невдачі, наприклад, дискутуючи про стиль та стратегію навчання задаючи такі запитання: Що я зробив? Що ми зробили? Що (не)успішно? Чому? Відповіді на ці запитання стають відправною точкою для планування подальшої взаємної роботи.[О.С.Бойван Г. П. Цмок О. В. Чоботар. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД (Learning by Doing Approach) ЯК ДЖЕРЕЛО МОВЛЕННЄВИХ СТИМУЛІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ РОЗМОВНОЇ ПРАКТИКИ. С. 81–87.]

Англійська мова яка традиційно відноситься до дисциплін, основною метою яких є формування насамперед практичних умінь та навичок, а саме треба зазначити, що фахових закладах нерідко спостерігається ситуація, коли їх формування відбувається безсистемно і не усвідомлено. Нерідко навчання іноземних мов у молодших бакалаврів часто зводиться до заучування слів та парадигм їх змінювання, а формування мовленнєвих навичок відбувається «шляхом спроб і помилок», без усвідомлення

граматичної структури та її відповідної моделі, умов функціонування в комунікативних ситуаціях. Це знижує ефективність засвоєння іншомовного матеріалу й унеможливлює швидкий перехід до безпосередньої комунікації засобами іноземної мови.

У вивченні іноземних мов все навпаки: спочатку людині необхідно вивчити та активізувати словниковий запас, засвоїти граматичні правила та зрозуміти умови реалізації мовленнєвих намірів, а вже потім вона набуває здатності будувати елементарні речення, а потім і більш складні висловлювання. Здатність вільно і спонтанно спілкуватися іноземною мовою з гнучким і правильним використанням граматичних структур досягається з великими зусиллями лише через певний проміжок часу в результаті постійних тренувань у мовленнєвій діяльності.

Динамічна модель руху діяльності майбутніх фахівців з перекладу з позиції діяльнісного підходу відбувається в межах чотирьох базових форм діяльності студентів (навчальна, квазіпрофесійна, навчальнопрофесійна та власне професійна). Вона починається від власно навчальної діяльності (наприклад, у формі інформаційної лекції), проходить через квазіпрофесійну діяльність (ділова гра) і навчальнопрофесійну (науково-дослідницька робота студентів: курсові та дипломні роботи, навчальна практика тощо) та досягає власне професійної діяльності (проблемні лекції, аналіз конкретних виробничих ситуацій).[Ковтун О.В. Формування професійного мовлення у майбутніх фахівців авіаційної галузі: монографія. К.: Освіта України, 2012. 448 с.]

Паралельно з освоєнням діяльності майбутній фахівець з перекладу формує свою систему цінностей, що підтримується соціумом. З пасивного споживача знань студент стає активним суб‘єктом освітньої діяльності. Категорія діяльності при такому підході до навчання є фундаментальною і змістотворною для всього процесу навчання. За умов упровадження

діяльнісного підходу в освітній процес, передбачається, що майбутні перекладачі виконують такі дії:

1) працюють з джерелами інформації, з сучасними засобами комунікації;

2) критично осмислюють актуальну соціальну інформацію, що надходить з різних джерел, формулюють на цій основі власні висновки і оцінні судження; 3) вирішують пізнавальні та практичні завдання, що відображають типові ситуації;

4) аналізують сучасні суспільні явища і події;

5) освоюють типові соціальні або професійні ролі через участь в навчальних іграх та тренінгах, які моделюють ситуації з реального життя (на заняттях гуманітарного циклу);

6) аргументують захист своєї позиції, опонують іншій думці через участь в дискусіях, диспутах, дебатах про сучасні соціальні проблеми;

7) виконують творчі роботи та дослідницькі проекти.

Основний принцип діяльнісного підходу полягає в автономному отриманні знань суб‘єктами навчання за допомогою участі в дослідницькій діяльності. Завдання педагога при введенні або відпрацюванні матеріалу – організувати дослідницьку роботу студентів так, щоб вони самі знайшли рішення проблеми, відпрацювали в мові граматичні та лексичні структури. Отже, діяльнісний підхід у контексті підготовки майбутніх фахівців з перекладу передбачає коректне визначення цілей навчання, що відповідають професійно значущим якостям, знанням, вмінням, якими повинен володіти сучасний фахівець з перекладу.

Зміст підготовки, в першу чергу, повинен зосереджуватися на розвитку здатності майбутніх перекладачів до постійного вдосконалення власної

професійної компетентності. Майбутні фахівці з повинні здійснювати пошук необхідної інформації і вміти оперувати нею для досягнення професійних цілей; розвивати здатність проектувати і моделювати свою діяльність в умовах інноваційного професійного середовища; аналізувати результати своєї праці і знаходити шляхи подальшого її вдосконалення.

Принципи організації освітнього процесу повинні відбивати зміст і цільовий компонент процесу навчання, відображати сучасні освітні тенденції, враховувати новітні педагогічні технології та специфіку професійної діяльності майбутніх бакалаврів.[Марина Пилипчук. Підготовка майбутніх фахівців з перекладу в парадигмі діяльнісного підходу. *Professional Training of Translators / Interpreters*. С. 274–282.]

2.3. Організація самостійної роботи студентів

В даній частині роботи ми продемонструємо результати нашого методичного дослідження. Методичне дослідження уособлює досвід отриманий під час вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням», згідно з всіма особливостями. Експеримент проведено під час освітнього процесу відповідно до освітньої програми. Для отриманих результатів ми використали дані отримані під час першого та кінцевого етапу дослідження майбутніх бакалаврів. Дослідження було спрямоване на виявлення продуктивності та ефективності навчання молодших баклаврів у розрізі досліджуваної дисципліни у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності з англійської мови.

Мета дослідження – проаналізувати продуктивність засвоєння іншомовної комунікативної компетентності, а саме англійської мови у студентів фахового педагогічного коледжу.

У ході проведення дослідження перед нами постали такі завдання : - Дізнатись рівень граматичної обізнаності студентів фахового педагогічного коледжу до та після проведеного експерименту;

- Дізнатись рівень знань студентів з застосуванням діяльнісного підходу, під впливом різних досліджень та заходів;

- Перевірити продуктивність створеної методики із застосуванням інтерактивних завдань;

Експериментальне дослідження було проведено на базі Хмельницької гуманітарно- педагогічної академії в групі ПО-31. Отже, для дослідження ми обрали групу для отримання більш точних даних - ми отримали результати на початковому та кінцевому етапі. На першому етапі ми провели пробну пару,здійснили первинний аналіз, застосування експериментальної методики, та контрольний аналіз, це допомогло нам сформувати результати дослідження. Експеримент за студентами відбувався з.

В досліджені взяли участь 25 студентів, з них - 19 дівчат та 6 хлопців. На початковому етапі ми дізналися рівень англійської мови та за результатами учні мають різні рівні володіння англійської мови це зумовлено труднощами з якими зіштовхується особистість під час вивчення іноземної мови. В таблиці зображено паспорт експерименту:

Таблиця 2.1 - Паспорт експерименту

Завдання	Дослідження продуктивності методики застосування серії інтерактивних завдань створених на онлайн - сервісах, зокрема Purpose games у розвитку граматичної компетентності учнів 10 класів.
Об’єкт	Студенти групи ПО-31
Спосіб проведення спостереження	Відкрите спостереження
Спосіб фіксації отриманих даних	Графічний
Метод аналізу зібраного матеріалу	Зіставний
Етапи	1. Проведення пробної лекції; 2. Систематизація отриманих результатів під час першого етапу дослідження; 3. Проведення серії лекційно-семінарських занять з впровадженням діяльнісного підходу, описаних в розділі 2.1;

	4. Систематизація отриманих результатів під час другого етапу спостереження; 5. Зіставлення отриманих результатів та їх аналіз, висновки.

Таким чином, наше спостереження можна поділити на п’ять різних етапів. Перший етап в експериментальному навчанні було проведено із застосуванням завдань описаних в підрозділі 2.1

На другому етапі зібрали інформацію про рівень англійської мови молодших бакалаврів, зокрема іншомовної комунікативної компетентності, з використанням діяльнісного підходу.

На третьому етапі ми спробували впровадити завдання які використовуються у діяльнісному підході, зокрема навчальних сучасних сервісів створених для розвитку комунікативної компетентності студентів групи ПО-31 Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

На четвертому етапі ми провели спостереження для того, щоб виявити продуктивність впровадження завдань створених на базі діяльнісного підходу та провели невелике опитування в якому зазначили про власні враження студентів від модернізованого процесу навчання.

На п’ятому етапі ми зіставили отримані під час спостереження результати першого і другого експерименту групи, та підсумували отриману інформацію про ефективність подібного формату навчання у фаховому педагогічному коледжі.

Тривалість експерименту - чотири тижні. Слід ураховувати, що в навчальному закладі діє кредитно-модульна система оцінювання, тому ми оцінили відповіді студентів згідно прописаних балів за кожне завдання.

Результати оцінювання експериментальної групи ПО-31.

Наша мета на початковому етапі експериментального дослідження полягала у визначенні рівня іншомовної комунікативної компетентності, тому ми повели з ними вхідне тестування. Студенти повинні були виконати завдання, яка вже вивчалася ними у попередньому модулі.

Ми сформували теми в яких найчастіше помилялись молодші бакалаври.

1.Розвиток мовлення

2. Застосування учнями англійської мови в класі.

3. Вивчення нових слів.

4. Лексичні ігри.

5. Вивчення звуків.

6. Когнітивний розвиток і навчання мови.

7. Цікаві теми для говоріння учнів.

8. Говоріння в групах.

Рис.2.3 Помилки в розвитку мовлення

За результатами опитування 74% студентів експериментальної групи та 26 % показали недостатню якіссть знань із даної теми.

Рис. 2.4 Засвоєння теми застосування учнями англійської мови в класі.

Дану тему студенти фахового педагогічного коледжу засвоїли на 80%, а на 20% не впоралися. Які скоріш за все не правильно виконали певні завдання.

Рис. 2.5 Помилки при вивченні слів

Приблизно 73% студентів правильно виконали даний вид роботи, 29% майбутніх бакалаврів допустили помилки при виконанні завдань до даної теми.

Рис.2.6 Лексичні ігри

Студенти при виконанні даної теми правильно зробили завдання приблизно 90%, не правильно 10%. Які допустили помилки при виконанні письмових завдань.

Рис. 2.7 Помилки при вивченні звуків

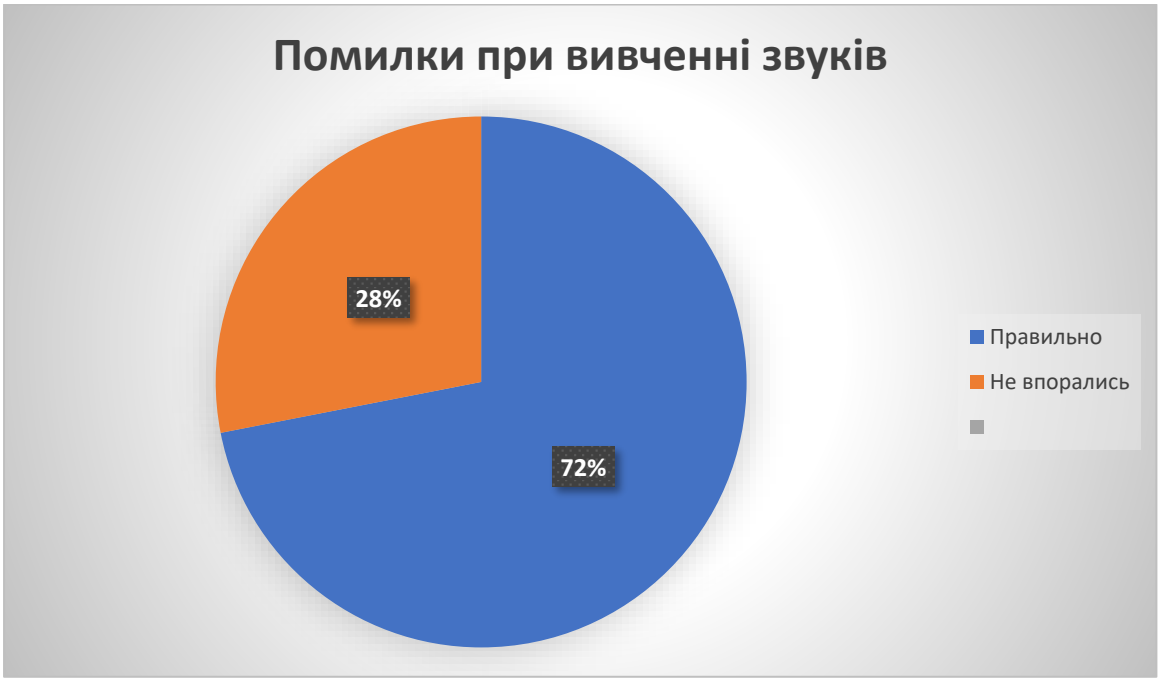

Молодші бакалаври впорались із завданням на 72%, не впорались на 28%, оскільки не вірно вимовляли певні звуки.

Рис.2.8 Помилки з теми когнітивний розвиток і навчання мови

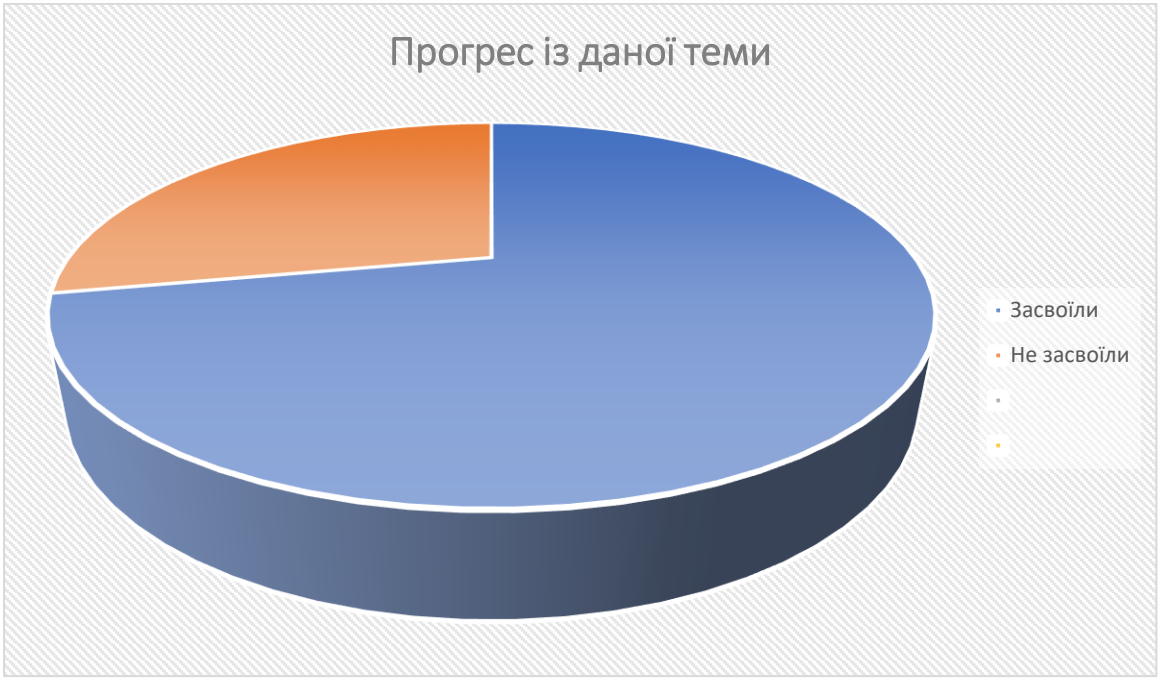

Здобувачі освіти фахового педагогічного коледжу засвоїли дану тему із співвідношенням 74% які впорались із завданням на 26%, які не впорались.

Рис. 2.9 Проблематика цікавих тем для говоріння учнів

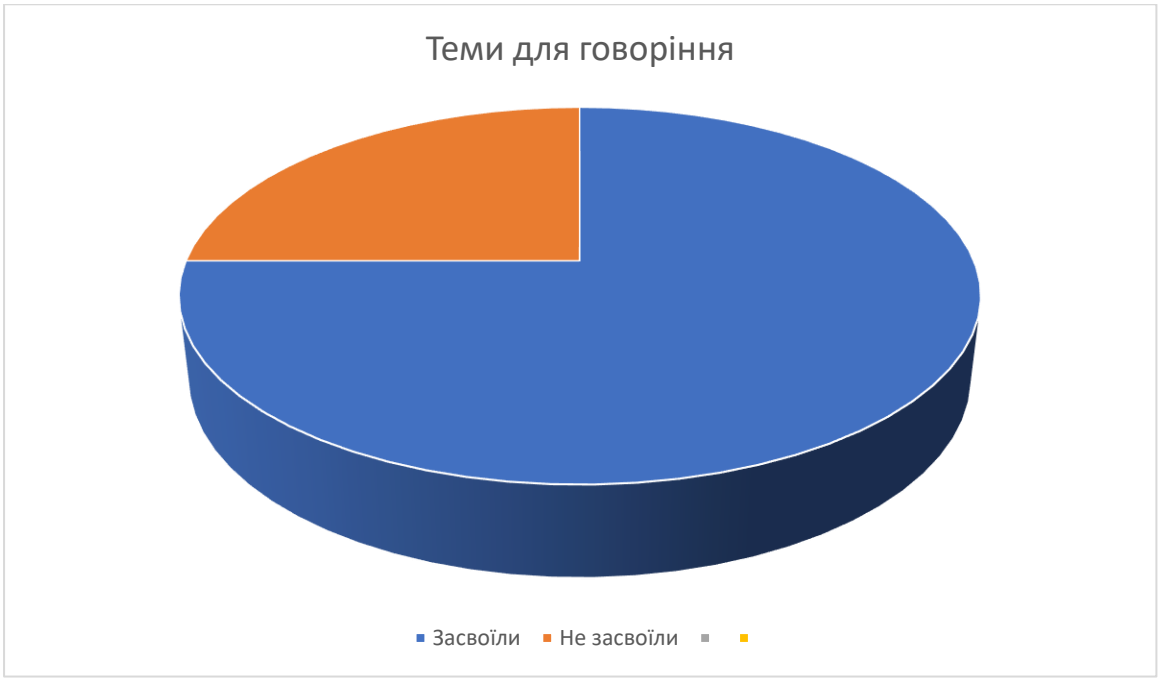

Під час дослідження знань, ми дізнались, що студенти впорались приблизно 92% із поданим завданням, а 8% не впорались.

Рис.2.10 Проблематика говоріння в групах

Підсумовуючи дану тему, можна сказати, що 99% студентів ворались із поставленим заданням.

Отже, відповідно до проаналізованої інформації студенти мають не достатній рівень компетентностей, це зумовлено труднощами з якими зіштовхуються молодші бакалаври під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням, а саме в нашому випадку у багатьох здобувачів освіти були прогалини в іноземній мові (англійській), своєю чергою відіграє дуже важливу роль, оскільки допомагає систематизувати та легко запам’ятовувати інформацію. Також ми вважаємо, що лексичні та граматичні відмінності у мові вплинули на результати дослідження. Відмінності у мовах ускладнюють освітній процес здобувачів фахового педагогічного коледжу. Та останній фактор, який став причиною не високих результатів - це середовище в якому здобувають освіту майбутні

вчителі, на жаль викладач не має змогу приділяти багато уваги кожному.Також багато матеріалу треба вивчати самостійно.

Під час нашого дослідження, в даній групі ми провели пробну лекцію, ціллю якої було формування та удосконалення іншомовної комунікативної компетентності за допомогою сучасних технологій діяльнісного підходу. З кожною парою ми ускладнювали завдання для того, щоб прискорити процес навчання. Та як вже було зазначено про переваги само - мотивації, під час навчання майбутні бакалаври початкової освіти мотивувались своїми досягненнями та мали здорову конкуренцію. Ми проводили також і семінарсько- практичні заняття. За освітньою програмою даної спціальності навчального закладу. На остаточному етапі після проведення експерименту ми знову провели тест на визначення рівня граматичної компетентності, тому ми спробуємо порівняти отримані результати у формі діаграм. За результатами дослідження в експериментальному класі кількість помилок у раніше засвоєних знань із цього модулю результат становив 76%.

Аналізуючи отримані дані може зробити висновок:

1. Студенти продовжують робити помилки під час тестувань, але їх кількість зменшилась в процесі навчання.

2. Систематичне впровадження, як онлайнтак і офлайн завдань допомагає швидше опановувати новий освітній матеріал.

3. Застосування різнотипових завдань допомагає викладачеві зрозуміти чи засвоїли студенти фахового педагогічного коледжу матеріал.

4. Онлайн завдання допомагає застосовувати діяльнісний підхід на практиці.

5. Створена методика чудовий та ефективний шлях опанування іншомовної комунікативної компетентності.

Висновки до ІІ розділу

У другому розділі ми створили систему завдань для майбутніх бакалаврів на базі діяльнісного підходу за допомогою як, офлайн, так і онлайн сервісів. Ми сформували комплекс завдань, що доповнюють навчальні матеріали та перетворюють лекційно – семінарські заняття на сучасний та інтерактивний. Для того, щоб більш точно створити завдання ми проаналізували зміст посібників для даного предмету, а саме типи завдань запропонованих автором.

Після проведення експериментальних лекційно – семінарських занять з використанням діяльнісного підходу та інтерактивних завдань ми запропонували студентам пройти опитування для того, щоб отримати від них зворотний зв’язок. Опитування складалось з чотирьох питань. Суть питань полягала у відношенні їх до експериментального навчання. Також, в процесі ми часто застосовували різноманітні дидактичні картки. Вони допомагали продемонструвати теми занять. В даній роботі ми навели приклад наочно – ілюстративного матеріалу.

У ході дослідження проблеми формування професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічного коледжу було виявлено низку важливих аспектів, які впливають на ефективність навчання та розвиток комунікативних навичок. Отримані результати свідчать про те, що розуміння та врахування особливостей іншомовного педагогічного спілкування є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх учителів.

Перше, на що варто звернути увагу, - це важливість індивідуалізації навчання, врахування різних стилів навчання та рівня володіння мовою студентами. Такий підхід сприяє підвищенню мотивації особистості та позитивно впливає на ефективність засвоєння іноземної мови.

Другий аспект, на якому варто наголосити, - важливість практичного використання мовних навичок у професійній сфері. Зазначається, що студенти, які мають можливість використовувати іноземну мову на практиці, демонструють вищу комунікативну компетентність і готовність до викликів міжнародної комунікації.

Наше дослідження також підтвердило важливість використання інноваційних методів і технологій у навчанні. Використання інтерактивних інструментів та онлайн-ресурсів допомагає активізувати мовні навички та мотивувати студентів до самостійного навчання.

На основі отриманих результатів можна зробити висновок, що ефективне формування професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічного професійного коледжу можливе за умови реалізації інтегрованого підходу до навчання, який враховує індивідуальні особливості студентів та використання сучасних методів і технологій. Подальші дослідження з цієї теми рекомендується проводити з метою вдосконалення педагогічного процесу та підготовки кваліфікованих викладачів іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Міністерство осівти та науки державний стандарт базової середньої освітиhttps://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti

2.Закон України “Про освіту” (2017)

3. Баркасі В.В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / В.В. Баркасі. – Одеса., 2004. – 21 с.

4. Алексєєва Т.В. Теоретико-методичні умови формування професійного усного мовлення іноземною мовою студентів вищих педагогічних навчальних закладів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Т.В. Алексєєва. – К., 2003. – 21 с

5. Колодько Т.М. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Колодько Тетяна Миколаївна. – К., 2005. – 247 с

6. Бориско Н.Ф. Формирование профессионально ориентированной коммуникативной компетенции на практических занятиях по иностранному языку или сколько методики нужно будущему учителю // Іноземні мови. – 2010. – №2. – С.3-10

7. Ніколаєва С.Ю. Ступенева підготовка вчителя/викладача іноземної мови в університеті / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 1999. – №2. – С. 3 – 8.

8. Николаева С.Ю. Проект ―Тьюнинг образовательных систем в мире‖ и формирование иноязычной коммуникативной компетентности / С.Ю. Николаева // Іноземні мови. – 2012. – №2. – С. 5 – 12.

9. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ - Кипиченко Н.С
10. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт. – К. : Довіра,2000. 136 с. – С . 87
11. Нечипорук О.В. Іншомовна компетентність як передумова професійного розвитку педагога

12. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ- Олексій Дніпров
13. .[Щеглова Н.В. Формирование коммуникативной компетенции в процессе обучения инностранному языкам
14. Сердюков П.И. Теоретические основы обучения иностранным языкам в языковом вузе с применением информационных технологий : дис. д-ра пед. наук : 13.00.02 / П.И. Сердюков. – К., 1997. – 349с.
15. Вайсбурд М.Л. Использование учебно-речевых ситуаций при обучении устной речи на иностранном языке: Учебное пособие для проведения спецкурса по обучению иноязычному общению в системе повышения квалификации учителей / М.Л. Вайсбурд. - Обнинск: ―Титул‖. - 2001. – 128с.
16. Елухина Н.В. Устное общение на уроке. Средства и приемы его организации / Н. В. Елухина // Иностр. яз. в шк. – 1995 – № 2. – С. 4–7.
17. Кравченко И.П. Развитие коммуникативности студентов – будущих преподавателей иностранного языка в процессе профессиональной подготовки в вузе : дисс. канд. пед. наук : 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / Кравченко Ирина Петровна. – Калининград, 2004. – 159 с

18. Панченко В. Формування англомовної лексичної компетентності студентів мовних педагогічних вищих навчальних закладів. *Педагогіка*. 2016. Вип. 50(103). С. 1–7.
19. Федоренко Ю. Комунікативна компетенція як найважливіший компонент успішного спілкування. *Рідна школа*. 2002. № 1(864). С. 63–65.
20. Лариса Наконечна. Основи формування лексичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи задля формування професійної діяльності в умовах діалектного середовища. *Гірська школа українських карпат*. 2019. № 21. С. 65–71.
21. Сікора К., Фаненштель Н. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖ. м. Хмельницький. Хмельницький, 2023.
22. Brown H.D. (2002). Principles of Language Learning and Teaching. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.
23. Takač, V. P., & Singleton, D. (Eds.).(2008). Vocabulary learning strategies and foreign language acquisition.Canada: Multilingual Matters Ltd.
24. McCarthy, M. J. (1988). Some vocabulary patterns in conversation. In R. A. Carter and M. J.
25. Pinter, A. (2006). Teaching young language learners. Oxford: Oxford University Press.
26. Крижановський С. КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ. *Вісник ЛНУ імені Тараса. Шевченка*. 2020. С. 229–231.
27. . Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Бацевич Ф. С. – К. : Академія, 2004. – 342 с.

28. Кучерук О. А. МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ДИДАКТИЧНОГО ДИСКУРСУ. *Педагогічні науки*. 2010. С. 77–81.
29. Ян Амос Коменський – основоположник нової прогресивної педагогічної системи, великий гуманіст і мислитель.
30. . Leonardo-Projekt Handlungsorientierter Unterricht: Didaktisches Konzept Baustein 1: Haus DaF im Beruf. S. 197–234 URL: https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/daf_baustein1.pdf
31. О.С.Бойван Г. П. Цмок О. В. Чоботар. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД (Learning by Doing Approach) ЯК ДЖЕРЕЛО МОВЛЕННЄВИХ СТИМУЛІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ РОЗМОВНОЇ ПРАКТИКИ. С. 81–87.
32. Ковтун О.В. Формування професійного мовлення у майбутніх фахівців авіаційної галузі: монографія. К.: Освіта України, 2012. 448 с.
33. Марина Пилипчук. Підготовка майбутніх фахівців з перекладу в парадигмі діяльнісного підходу. *Professional Training of Translators / Interpreters*. С. 274–282.
34.

3. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

4. Глоссарий терминов рынка труда, разработки стандартов образовательных программ и учебных планов. Европейский фонд образования. ЕФО, 1997.
5. Кремень В. Г. Час вимагає учителя з новими якостями. // Освіта, 2006. — № 33.

6. Полубоярина І. І. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музики в педагогічному коледжі : автореф. дис... канд. пед. наук. Житомир, 2008.21 с

7. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyiosviti (дата звернення: 10.07.2023)

8. Бориско Н.Ф. Формирование профессионально ориентированной коммуникативной компетенции на практических занятиях по иностранному языку или сколько методики нужно будущему учителю // Іноземні мови. – 2010. – №2. – С.3-10

9. Ніколаєва С.Ю. Ступенева підготовка вчителя/викладача іноземної мови в університеті / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 1999. – №2. – С. 3 – 8.

10. Ніколаєва С.Ю. Сучасні тенденції формування іншомовної комунікативної компетенції в учнів початкової школи / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2012. – №1. – С.42-51.

11. Воротняк Л.І. Особливості педагогічної технології формування полікультурної компетенції магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах / Л.І. Воротняк // Професійна підготовка педагогічних кадрів в 188 умовах інноваційної перебудови Української національної освіти: сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку / матеріали міжвузівської наук.-практ. конфер. - Хмельницький, 2007. – С.170-174.

12. Щукин А.Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика / А.Н. Щукин. - Учеб. пособие для препод. и студ. – М.: Филоматис, 2007. – 480 с.

13. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе / И.А. Зимняя. - М.: Просвещение, 1991. — 222 с.

14. Бим И.Л. Личностно-ориентированный подход – основная стратегия обновления школы / И.Л. Бим // Иностранные языки в школе. – 2002. - № 2. – С.11-15

15. Формування іншомовної комунікативної компетентності у вищих навчальних закладах педагогічного профілю Юлія Задунайська.

16. Бідюк Н. М. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя філолога: зміст та структура / Н. М. Бідюк // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць третьої Міжнародної науково-практичної конференції (12 – 14 листопада 2012р.). – Львів, 2012. – С. 158 – 160

17. Завініченко Н. Б. Особливості розвитку комунікативної компетентності майбутнього практичного психолога системи освіти : дис. ... канд. психол. наук: спец. 19.00.07 / Н. Б. Завініченко – Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 2003. – 2016 с

18. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е.Н. Соловова. – М. : АСТ : Астрель, 2008. – 238с

19. Пассов Е.И. Мастерство и личность учителя: На примере преподавания иностранного языка / Е.И. Пассов. – М. : Флинта : Наука, 2001. – 240 с.

20. Щукин А.Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика / А.Н. Щукин. - Учеб. пособие для препод. и студ. – М.: Филоматис, 2007. – 480 с.

21. Халеева И.И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи / И.И. Халеева // М.: Высшая школа, 1989. – 240 с.

22. Бондар В.І. Дидактика / В.І. Бондар. – К., Либідь, 2005. – 264 с.

23. Коноваленко Т.В. Розвиток експресивно-комунікативних умінь майбутніх учителів іноземної мови у процесі фахової підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 ―Теорія і методика професійної освіти‖ / Т. В. Коноваленко. – Одеса, 2006. – 23 с

24. Carroll, B.J. Guidelines for the development of communicative tests. London: Royal Society of Arts, 1978. – 71 p.

25. Лазарєв О. В. Критерії, показники та рівні сформованості професійної комунікативної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю / О. В. Лазарєв // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Частина 1, 2014. – С.211-216.